

Elina Ranta ja Maija Ranta (kuv.): Haltijoitten mailla, maahisten majoissa (WSOY 1996)

Haltijoitten mailla, maahisten majoissa on tavattoman kiehtova kudelma Suomen kulttuurihistorian aitoja taruolentoja, tietoa, myyttejä, loitsuja ja legendoja. *Saareen*-näyttelyymme liittyy kirjan ensimmäinen, veden väestä kertova osa, joka tutustuttaa lukijansa niin Ahtiin ja Wellamoon kuin näkkiin ja vedenneitoihinkin. Kuinka kutsutaan hetteen väkeä? Miten voit pelastautua näkiltä? Mistä tiedät veden väen kulkeneen maan päällä? Miksi Wellamon kohdanneesta voi tulla upporikas? Lue *Haltijoitten mailla, maahisten majoissa*, niin tiedät!

Kenelle? Tämä kirja kouruttaa kaikki ja todella sopii aina eskari-ikäisistä ala- ja yläkouluun sekä toiselta asteelta aikuisiin saakka!

VEDEN VÄKI

Veden väki liikkuu myös maalla. – – Väki ei kulje missä tahansa, vaan omia, ikiaikaisia polkujaan. Ihmisen on hyvä oppia tunnistamaan veden väen maanpäälliset kulkureitit, sillä niiden tallominen voi suututtaa Ahdin...

Tarkkaile katkenneita kaisloja.

Jos näet jalanjälkien johtavan veteen, hyppää pitkä loikka niiden yli.

Kierrä kostea sammalikko, jossa on painaumia. (s. 9.)

- Keksi lisää jälkiä, joista tietää veden väen kulkeneen maalla. Miten jälkiin astumista tulee välttää?
- Kirjoita pieni kuvaus jonkin vedenalaisen olennon matkasta maalla. Miten olento liikkuu, ja miltä se näyttää? Minne se on matkalla? Lopeta teksti virkkeeseen, jossa olento tavalla taikka toisella häviää näkyvistä. Ihan lopuksi kuvaa vielä olennon maahan jättämiä jälkiä.

WELLAMO VEDENEMÄNTÄ

Kun tapaat itsensä veden emännän, muista tervehtiä kohteliaasti! Wellamon vallassa on antaa muutakin kuin runsaita kalansaaliita, ja tervehdyksestäsi ilahtuneena hän saattaa palkita sinut ruhtinaallisesti. (s. 17)

- *Haltijoitten mailla, maahisten majoissa* -teoksen sivulta 11 löytyy legenda Pirkkalan kunnassa asuvasta miehestä, joka kohtasi Wellamo veden emännän. Lukekaa tämä legenda ja keksikää uusi, nykypäivään sijoittuva legenda: Kuka kohtaa Wellamon, miten ja missä? Mitä Wellamon kohdannut kulkija saa palkinnokseen?

MATKA VEDENALISEEN

Joskus veden väki saattaa tarvita ihmisen apua. – – Nykyaikana useimmin tarvittu ammattimies on lääkäri. Veden väki itse taitaa lukemattomia tehokkaita parannuskeinoja ja -taikoja, joista on myös ihmisille apua. Mutta varsinkin lisääntynyt saastuminen on aiheuttanut uusia sairauksia, joihin ikiaikaiset keinot eivät tehoa. (s. 18)

- Kirjoita lyhyt kertomus jonkun ihmisen matkasta vedenaliseen veden väkeä auttamaan. Minkälaiseen

tehtävään veden väki voisi tarvita parturin, kokin, kieltenopettajan, rekkakuskin tai jonkun muun oman alansa taiturin apua?

VEDEN VÄEN KUTSULOITSU

Taita lepästä yhdeksän oksaa ja lyö niillä kolmasti lähteen pintaa. Lausu samalla: "Nouse neito lähteestä, hienohelma hettehestä..." ja heitä vasemmalla kädellä kolme kourallista vettä rannalle. Haltija tulee kysymään, mitä haluat. (s. 23)

- Keksi kutsuloitsu, joka saa veden väen saapumaan luoksesi.

VEDENNEIDOT

Vedenneito esiintyy saduissa ja vanhoissa tarinoissa. - - Neidon ulkonäkö on useimmiten kuvattu oikein: pitkät, vaaleat hiukset, hopeisena välkehtivä kalanpyrstö ja kalpea iho, jota aurinko ei milloinkaan ole päässyt paahtamaan. Kun neito astuu kuivalle maalle, pyrstö muuttuu silmänräpäyksessä siroiksi jaloiksi. - - Useimmiten vedenneidot nousevat maalle etsiäkseen itselleen ihmisen puolisoiksi. - - Joskus veden väkeen kuuluva ihmisen vaimo ikävöi aaltojen alle niin kiihkeästi, että palaa takaisin omiensa luo. Silloin neito ei ilmoita lähdöstään edes miehelleen.(s. 32–33)

- Kirjoita pieni sanomalehtiutinen hukkuneesta nuoresta naisesta. Hukkuneeksi luultu on todellisuudessa vedenneito, joka on palannut omiensa luo, mutta sitä silminnäkiäjät, palo- ja pelastuslaitoksen väki, poliisit ja jutun kirjoittaja eivät tiedä.

Kadonneesta naisesta kaivataan havaintoja

Viime viikonlopun aikana, heinäkuun 18. ja 19. päivän välillä, poistui kotoaan Porvoon maalaiskunnasta nainen, josta Porvoon poliisi kaipaa havaintoja. Nainen on vuonna 1970 syntynyt Meri Ahtiainen. Hän on 160 cm pitkä ja hoikka. Hänen hiuksensa ovat vaaleat, lantiolle asti ulottuvat ja hieman kihartuvat. Iho on kalpea.

Kadonneen vaatuksesta ei ole varmuutta. Asiasta jotain tietävää pyydetään ottamaan yhteyttä Porvoon poliisin puhelinnumeroon (915) 2345.

- Onko Meri Ahtiainen oikeasti vedenneito? Mitä todellisuudessa on tapahtunut? Miksi hän halusi kadota? Kirjoita päivästä, jolloin Meri Ahtiainen poistui kotoaan ja lähti omiensa luo.